# T079 BL IX (40) 1451 Căn Bản Thuyết Nhất Hữu Bộ Tỳ Nại Da Tạp Sự Q1

*Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)*

SOÁ 1451

CAÊN BAÛN THUYEÁT
NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA
TAÏP SÖÏ
- Haùn dòch: Tam taïng Phaùp sö Nghóa Tònh ñôøi Ñöôøng - TQ
- Vieät dòch: Ban phieân dòch chuøa Phaùp Baûo,
HT Thích Tònh Haïnh giaùm tu - naêm 2005
- Hieäu ñính vaø nhuaän vaên: NS Thích nöõ Nhö Loäc taïi chuøa Phoå Minh - naêm 2009
QUYEÅN 1

Boán möôi quyeån Taïp söï naøy toång coäng coù taùm moân, moät tuïng ñaïi moân nhieáp heát caû boä; trong moãi moân laïi coù bieät moân toång nhieáp taùm baøi tuïng, trong moãi bieät moân laïi coù möôøi baøi tuïng, toång coäng laø taùm möôi chín baøi tuïng, trong moãi baøi tuïng toùm löôïc ngaøn haøng. Neáu ai thoï trì thoâng thuoäc thì coù theå thoâng suoát heát yù nghóa caû boä. A. Tuïng ñaïi moân toång nhieáp: coù taùm Ñaù kyø coï, loâng boø, Ba y vaø Thöôïng toøa, Xaù lôïi, gaân thuù döõ, Caáp ña ni, tröø thaùp. I. Toång nhieáp tuïng cuûa bieät moân: coù möôøi Ñaù kyø (coï), teân, moùng, baùt, Göông, sanh chi, ñaïp y, Thuûy la, ñaäu soáng khaùc, Röûa chaân, quaàn neân coät. 1. Nhieáp tuïng thöù nhaát:



Ñaù kyø coï, ñaát traéng, Ngöu hoaøng vaø höông thôm, Ñaùnh coät, ñeo chæ sôïi, Ñeo anh laïc vaø con daáu. Phaät taïi giaûng ñöôøng Cao caùc, beân ao Di haàu, thaønh Quaûng nghieâm; luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ ñaép y mang baùt vaøo thaønh Quaûng nghieâm khaát thöïc. Caùch thaønh khoâng xa coù vöôøn cuûa Laät-coâ-tyø töû, phong caûnh thanh nhaøn, caây traùi sum sueâ, suoái nöôùc chaûy quanh vôùi nhieàu chim ñeïp gioáng nhö trong vöôøn Hoan hæ cuûa vua trôøi Ñeá thích. Trong vöôøn saép ñaët nhieàu duïng cuï theå duïc thao, laïi coù nhieàu loaïi nhaïc khí kyø tuyeät; beân ao ñeå nhieàu vaät duïng taém röûa vôùi höông xoâng... Luïc chuùng Bí-soâ noùi vôùi nhau: “nghe noùi vöôøn naøy raát khaû AÙi..., chuùng ta neân vaøo xem thöû”, noùi roài cuøng vaøo trong vöôøn, nhìn thaáy caùc duïng cuï nhö chaøy goã daøi ngaén, caùi voà lôùn nhoû, caùc vieân ñaù lôùn lôùn nhoû duøng cho vieäc vaän ñoäng thaân theå, laøm cho maùu huyeát löu thoâng, tieâu hoùa thöùc aên... ; laïi thaáy caùc loaïi nhaïc khí kyø tuyeät nhö ñaøn, saùo, troáng...; beân ao ñeå nhieàu vaät duïng taém röûa nhö ñaù kyø coï, thaùo ñaäu, coû thôm, haït dö cam... Luïc chuùng Bí-soâ thaáy roài lieàn noùi vôùi nhau: “caùc vaät duïng taïo caûm giaùc an laïc naøy ñeàu coù

ñaày ñuû nôi ñaây, chuùng ta thöû thoï duïng, neân ñaøn ca tröôùc hay laø taém röûa tröôùc?", moät ngöôøi noùi: "ñaõ laâu chuùng ta chöa taém, neân taém tröôùc", noùi roài lieàn cuøng xuoáng ao taém, duøng ñaù kyø coï thaân ôû trong nöôùc taïo ra caùc aâm thanh nhö cuûa naêm loaïi nhaïc khí. Luùc ñoù coù nhieàu ngöôøi ñi ngang qua vöôøn, nghe nhöõng aâm thanh naøy töø trong vöôøn vang ra lieàn noùi vôùi nhau: "trong vöôøn chaéc ñang bieåu dieãn ca nhaïc, chuùng ta neân vaøo xem", noùi roài cuøng vaøo trong vöôøn. Vöøa luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ taém xong ñi ra, hoï hoûi: "caùc Thaùnh giaû, bieåu dieãn ca nhaïc ôû ñaâu?", ñaùp: "caùc ngöôøi ngu si, coù tai nghe tieáng maø khoâng phaân bieät hay dôõ. Laøm gì coù ai bieåu dieãn ñöôïc aâm thanh kyø dieäu nhö theá", laïi hoûi: "aâm thanh vöøa roài laø do ai taáu leân ?", ñaùp: "ñoù laø do chuùng ta luùc taém, duøng ñaù kyø coï thaân ôû trong nöôùc taïo ra aâm thanh kyø dieäu nhö vaäy", moïi ngöôøi noùi: "caùc thaày coøn bò naêm duïc naõo loaïn thaân taâm hay sao?", ñaùp: "chuùng ta töï thoï duïc laïc nhöng khoâng boû pheá vieäc tu chaùnh nghieäp thì coù loãi gì. Caùc ngöôi coù phaûi laø thaày ta ñaâu maø noùi lôøi cheâ traùch naøy, haõy im laëng chôù chuoác hoïa vaøo thaân". Moïi ngöôøi nghe roài sôùn a l øi nghi n yø c

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 1 546

thôm vaøo ngöôøi, khi ñi ñeán choã caùc thanh thieáu nieân lieàn hoûi hoï coù nghe muøi thôm hay khoâng, hoï hoûi: "caùc Thöôïng toøa cuõng thoa höông thôm hay sao?", ñaùp laø coù thoa, hoï noùi: "thoa höông thôm laø caùch ng- hieâm söùc cuûa theá tuïc, khoâng hôïp vôùi caùc Thöôïng toøa", ñaùp: "hôïp hay khoâng hôïp thì chuùng ta cuõng ñaõ laøm roài", hoï nghe roài lieàn cheâ traùch. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: "do Bí-soâ thoa höông thôm neân coù loãi naøy, töø nay Bí-soâ naøo thoa höông thôm thì phaïm toäi Vieät phaùp". Sau ñoù coù Bí-soâ bònh ñeán gaëp thaày thuoác, thaày thuoác baûo thoa höông thôm thì bònh ñöôïc laønh, Bí-soâ noùi: "oâng baûo toâi thích duïc laïc hay sao?", thaày thuoác noùi: "töø loaïi naøy ra, duøng thöù khaùc thì khoâng heát bònh", Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: "tröôùc ñaây laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai: neáu thaày thuoác baûo thoa höông thôm vaøo ngöôøi thì bònh ñöôïc laønh, Bí-soâ bònh ñöôïc laøm khoâng phaïm". Luùc ñoù Bí-soâ thoa höông thôm vaøo ngöôøi roài, khi vaøo ngoài trong chuùng hoaëc thuyeát phaùp cho caùc cö só, Baø-la-moân hoaëc vaøo nhaø theá tuïc ñeàu bò hoï cheâ traùch. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: "nay ta cheá haønh phaùp cho Bí-soâ thoa höông thôm laø khoâng ñöôïc vaøo ngoài trong chuùng; khoâng ñöôïc thuyeát phaùp cho caùc cö só, Baø-la-moân; khoâng ñöôïc vaøo trong nhaø theá tuïc. Sau khi heát bònh, taém cho heát muøi môùi ñöôïc tuøy yù vaøo trong chuùng...; neáu laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp". Sau ñoù coù caùc cö só, Baø-la-moân tín taâm ñem höông thoa ñeán cuùng cho caùc Bí-soâ, Bí-soâ khoâng thoï neân caùc cö só noùi: "khi Phaät chöa ra ñôøi, chuùng toâi xem ngoaïi ñaïo laø choã tu phöôùc ; nay Phaät ra ñôøi, chuùng toâi xem caùc vò laø ñaïi phöôùc ñieàn. Vì sao caùc vò khoâng thoï vaät cuûa chuùng toâi cuùng, haù khoâng phaûi khieán chuùng toâi boû tö löông toát thuù höôùng cho ñôøi

sau hay sao?". Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät baûo neân thoï, caùc Bí-soâ thoï roài lieàn vaát xuoáng ñaát ôû tröôùc maët thí chuû, caùc cö só noùi: "Thaùnh giaû, chuùng toâi mua vôùi giaù raát maéc, vì sao laïi vaát boû nhö theá?", Phaät baûo: "khoâng neân thoï roài laïi xem thöôøng ñem vaát boû tröôùc maët thí chuû, neân ñem thoa treân ñaát ôû tröôùc thaùp Phaät ñeå cuùng döôøng". Khi caùc Bí-soâ ñem höông thôm naøy thoa treân ñaát ôû tröôùc thaùp thôø toùc, moùng tay cuûa Phaät ñeå cuùng döôøng thì thí chuû noùi: "haù chuùng toâi khoâng bieát coù thaùp ñeå cuùng döôøng hay sao, chuùng toâi ñaõ cuùng döôøng cho thaùp roài, coøn ñaây laø cuùng cho caùc vò duøng", caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: "neân ñem thoa ôû cöûa phoøng". Khi ñem thoa ôû cöûa phoøng, khaùch vieáng thaêm cho laø ñieän Phaät neân leã baùi, Phaät baûo neân thoa ôû cöûa ngoaøi, laïi cuõng bò loãi nhö tröôùc, Phaät noùi: "neân thoa ôû töôøng vaùch trong phoøng, muõi ngöûi ñöôïc muøi thôm naøy seõ laøm cho maét saùng".

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 1 547

Phaät taïi vöôøn Thi loäc, röøng Khuûng uùy, nuùi Thaát thu ma la. Luùc ñoù vöông töû Boà-ñeà xaây caát laàu Ñieåu minh vöøa xong lieàn laøm leã khaùnh thaønh, thænh Phaät vaø Taêng ñeán nhaø thoï thöïc. Phaät vaø Taêng ngoài ôû döôùi laàu, OÂ ba-nan-ñaø duøng tay doäng vaøo coät truï laàu, laøm cho laàu chaán ñoäng. Ngöôøi cuùng döôøng noùi: "vöông töû Boà-ñeà môùi xaây caát toøa laàu naøy, toâ veõ ñieâu khaéc vôùi traêm maøu saéc, Thaùnh giaû coù yù gì maø muoán phaù hoaïi?", ñaùp: "Teân Boà-ñeà baàn haøn khôûi taâm tham AÙi laàu nay, sau khi cheát seõ ñoïa vaøo ñaâu; neáu ngöôi laïi sanh taâm tham AÙi laàu naøy, sau khi cheát seõ ñoïa vaøo loaøi quyû böôùu to", ngöôøi kia nghe roài lieàn cheâ traùch. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: "do Bí-soâ doäng vaøo coät truï neân coù loãi naøy, töø nay khoâng ñöôïc duøng tay doäng vaøo coät truï, neáu ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp". Sau ñoù Luïc chuùng Bí-soâ laïi duøng quyeàn, vai, löng, ñaàu goái cho ñeán gaïch ñaù ñaäp vaøo coät truï vaø bò cheâ traùch nhö tröôùc, Phaät noùi khoâng ñöôïc duøng baát cöù vaät gì; Luïc chuùng laïi doäng vaøo töôøng, vaøo trong ñaát, Phaät noùi doäng vaøo vaät khaùc cuõng phaïm toäi Vieät phaùp. Duyeân xöù gioáng nhö treân, luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ ñaép y mang baùt vaøo thaønh khaát thöïc, thaáy caùc Baø-la-moân ñeo daây phaïm tuyeán, do nhaân duyeân naøy neân xin ñöôïc nhieàu thöùc aên ngon. Luïc chuùng thaáy roài lieàn laøm theo… gioáng nhö treân, cho ñeán caâu Phaät noùi: "do Bí-soâ ñeo daây phaïm tuyeán neân coù loãi naøy, töø nay khoâng ñöôïc ñeo daây, ai ñeo thì phaïm toäi Vieät phaùp". Duyeân xöù gioáng nhö tröôùc, Luïc chuùng Bí-soâ khaát thöïc, thaáy caùc Baø-la-moân duøng hoa ñeïp ñeå trang nghieâm thaân hình, nôi canh tay laïi ñeo chæ nguõ saéc, do nhaân duyeân naøy neân hoï ñöôïc nhieàu thöùc aên ngon. Luïc chuùng thaáy roài lieàn baét chöôùc laøm theo… gioáng nhö treân cho ñeán caâu Phaät noùi: "do Bí-soâ ñeo chæ nguõ saéc neân coù loãi naøy, töø nay khoâng ñöôïc ñeo chæ nguõ saéc nôi caùnh tay, neáu laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp". Sau ñoù coù Bí-soâ bònh ñeán choã thaày thuoác yeâu caàu chöõa trò, thaày thuoác baøo duøng chæ nguõ

saéc chuù nguyeän roài ñeo nôi caùnh tay thì khoûi bònh. Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: “tröôùc ñaây laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai: neáu thaày thuoác baûo ñeo thì khoûi bònh, Bí-soâ bònh ñöôïc laøm khoâng phaïm”. Sau ñoù laïi coù Bí-soâ ñeo chæ nguõ saéc ôû phía tröôùc khuyûu tay phaûi, phía sau khuyûu tay phaøi, phía tröôùc khuyûu tay traùi, phía sau khuyûu tay traùi , Phaät noùi ñeàu khoâng ñöôïc ñeo. Luùc ñoù Bí-soâ bònh nhôø ñeo chæ nguõ saéc bònh ñöôïc laønh roài lieàn vaát boû böøa baõi, phi nhaân thaáy lieàn giaän traùch noùi: “Thaùnh giaû, daây naøy coù keát teân hoï cuûa toâi, nhôø chuù nguyeän neân laøm cho heát bònh, nay laønh bònh laïi xem thöôøng”, Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “khoâng ñöôïc vaát böøa baõi, neáu chöa heát bònh thì coät nôi cheùo y, neáu heát



bònh roài thì tyø ñeå trong khe hôû cuûa töôøng coät”. Duyeân xöù gioáng nhö tröôùc, luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ thaáy theá tuïc duøng chuoãi anh laïc trang nghieâm thaân, cuõng baét chöôùc duøng voøng anh laïc ñeo nôi tay chaân roài hoûi hoï coù ñeïp khoâng, hoï lieàn treâu choïc: “Thaùnh giaû treân ñaàu caïo nhaün toùc, döôùi naùch loâng daøi thì coù choã naøo ñeå nghieâm söùc cho ñeïp, haù chaúng phaûi caùc thaày bò duïc nhieãm troùi buoäc hay sao?”, Luïc chuùng im laëng, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “do Bí-soâ ñeo anh laïc neân coù loãi naøy, töø nay khoâng ñöôïc ñeo anh laïc nôi tay chaân, neáu ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Duyeân xöù gioáng nhö tröôùc, luùc ñoù coù giaëc ñeán troäm vaät trong nhaø kho cuûa Taêng vaø caùc vaät cuûa caù nhaân, do khoâng ghi daáu neân caùc Bí-soâ khoâng bieát maát vaät naøo, cuûa ai. Phaät baûo neân caát chöùa con daáu, Luïc chuùng Bí-soâ nghe roài lieàn duøng vaøng baïc, löu ly, thuûy tinh, ngoïc thaïch ñeå laøm con daáu roài ñeo vaøo ngoùn tay, khoe vôùi theá tuïc, theá tuïc hoûi: “treân ngoùn tay laø vaät gì?”, ñaùp: “ñaây laø chæ aán, Phaät cho caát chöùa”, theá tuïc lieàn cheâ cöôøi noùi raèng: “Sa moân Thích töû coøn laøm vieäc kieâu maïn, duøng vaät baùu laøm con daáu roài ñeo vaøo ngoùn tay goïi laø chæ aán; khoâng phaûi laø chaân thaät Sa moân, cuõng khoâng phaûi laø Baø-la-moân”. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: “töø nay Bí-soâ khoâng ñöôïc duøng vaät baùu laøm chæ aán, neân duøng naêm loaïi: ñaù du, ñoàng ñoû, ñoàng traéng, ngaø vaø söøng ñeå laøm con daáu”. Sau ñoù Luïc chuùng Bí-soâ laïi khaéc hình töôïng nam nöõ oâm nhau treân con daáu cuûa mình, theá tuïc thaáy roài lieàn cheâ traùch: “caùc vò laø Sa moân maø coøn coù taâm oâ nhieãm hay sao?”, caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: “coù hai loaïi con daáu : moät cho ñaïi chuùng vaø moät cho caù nhaân. Neáu laø con daáu cuûa ñaïi chuùng thì neân khaéc hình töôïng chuyeån phaùp luaân, hai beân coù nai quyø chaàu haàu, beân döôùi khaéc teân hoï thí chuû vaø nguoàn goác xaây caát chuøa. Neáu laø con daáu caù nhaân thì neân khaéc hình töôïng boä xöông hay ñaàu laâu ñeå nhìn thaáy sanh taâm nhaøm lìa”. 2. Nhieáp tuïng thöù hai trong Bieät moân: Caét toùc, moùng, ñaùnh boùng, Muøa xuaân aên traùi nhoû, Khaùt duøng naêm loaïi thuoác, Noùi nhaân duyeân Hoûa sanh. Duyeân xöù gioáng nhö tröôùc, luùc ñoù tröôûng giaû Caáp-coâ-ñoäc xaây tinh xaù ôû

röøng Theä ña cuùng cho Phaät vaø Taêng, sau ñoù baûo ngöôøi thöï caïo ñeán caïo raâu toùc cho Taêng. Ngöôøi naøy vaâng lôøi ñi ñeán trong tinh xaù thì gaëp Luïc chuùng Bí-soâ ñang ñöùng tröôùc coảng chuøa, OÂ ba-nan-ñaø chaøo hoûi:

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 1 549

“thieän lai Hieàn thuû, nhö ngaøy moàng moät ñaàu thaùng khoù gaëp ñöôïc”, thöï caïo noùi: “tröôûng giaû sai toâi ñeán caïo toùc cho Taêng”, OÂ ba-nan-ñaø hoûi coù bieát caét moùng tay khoâng, ñaùp: “ñaây laø ngheà cuûa toâi”, OÂ ba-nan-ñaø lieàn xoøe baøn tay ra baûo caét, thöï hoûi muoán caét nhö theá naøo, lieàn baûo caét nhö hình haït luùa, cho ñeán nhö hình ñaàu ngöôøi, hình dao caïo, hình löôõi buùa, hình baùn nguyeät..., cuoái cuøng quôû traùch ngöôøi thöï roài baûo caét baèng heát, nhö theá maõi ñeán chieàu toài, ngöôøi thöï môùi trôû veà. Tröôûng giaû hoûi: “hoâm nay caïo raâu toùc cho bao nhieâu vò?”, ngöôøi thöï lieàn ñem vieäc treân keå laïi roài noùi: “toâi khoâng coù raûnh ñeå ñi caïo raâu toùc cho ñaïi chuùng”, tröôûng giaû nghe roài lieàn cheâ traùch: “tuy ñaõ xuaát gia trong thieän phaùp luaät maø taâm khoâng tòch tónh”. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: “do Bí-soâ caét moùng tay neân coù loãi naøy, töø nay caùc Bí-soâ khoâng ñöôïc caét moùng tay, neáu ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Luùc ñoù caùc Bí-soâ ñeå moùng tay daøi, theá tuïc thaáy lieàn hoûi sao khoâng caét, ñaùp laø Phaät khoâng cho, hoï lieàn noùi: “ñeå moùng tay chaân daøi nhö vaäy laø saïch hay sao”. Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät baûo: “tröôùc ñaây laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai: caét moùng tay coù hai caùch: moät laø caét nhö hình dao caïo, hai laø nhö hình löôõi buùa”. Duyeân xöù gioáng nhö tröôùc... cho ñeán caâu OÂ ba-nan-ñaø hoûi thöï coù bieát caùch ñaùnh boùng moùng tay khoâng, ñaùp: “ñaây laø ngheà cuûa toâi”, OÂ ba- nan-ñaø lieàn xoøe tay baûo ñaùnh boùng moùng tay baèng maøu vaøng, cho ñeán maøu ñoû, maøu traéng..., cuoái cuøng laïi baûo chuøi saïch heát, nhö theá maõi ñeán chieàu toâi ngöôøi thöï môùi trôû veà... gioáng nhö treân cho ñeán caâu Phaät noùi: “do Bí-soâ ñaùnh boùng moùng tay neân coù loãi naøy, töø nay khoâng ñöôïc ñaùnh boùng moùng tay, neáu ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Sau ñoù, coù Bí- soâ nhuoäm y hay xoâng baùt neân moùng tay bò ñoùng caùu baån vaø bò nhuoäm maøu. Khi ñi khaát thöïc, theá tuïc thaáy lieàn hoûi vì sao taåy ñaùnh cho saïch, ñaùp laø Phaät khoâng cho, hoï noùi: “ñeå ñoùng caùu baån nhö theá laø saïch hay sao”, Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “neáu bò ñoùng caùu baån thì neân taåy ñaùnh cho saïch, khoâng neân vì ñeïp maø ñaùnh boùng moùng tay”. Phaät taïi thaønh Vöông xaù, luùc ñoù vua AÛnh thaéng suy nghó: “khi ñeán muøa Xuaân, muøa Thu coù luùa môùi vaø traùi ñaàu muøa, ta neân baûo ñem daâng cuùng Phaät vaø Taêng roài môùi duøng sau”. Sau ñoù coù ñaïi thaàn daâng vua traùi Am moät la môùi chín, vua lieàn baûo ñem daâng cuùng Phaät vaø Taêng, ñaïi thaàn cöôøi móm, vua hoûi nguyeân do, ñaïi thaàn ñaùp laø ñaõ daâng cho Phaät vaø Taêng tröôùc roài, vua noùi: “ta muoán daâng cuùng khu vöôøn coù ngaøn caây aên traùi cho Taêng”, ñaïi thaàn noùi: “ñaây laø vieäc laøm toát, thaàn raát tuøy hæ”, vua lieàn ñem khu vöôøn coù ngaøn caây traùi Am moät la naøy cuùng cho töù phöông

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 1 551

Taêng vaø laøm leã khaùnh taùn phöôùc ñieàn. Röøng caây aên traùi naøy tröôùc nay ñeàu ra raát nhieàu traùi, cho duø daân chuùng trong caû nöôùc tuï laïi cuõng ñuû traùi ñeå aên, nhöng töø khi vua daâng cuùng cho Töù phöông taêng, duø traùi coøn nhoû caùc Bí-soâ cuõng haùi aên heát saïch. Sau ñoù, coù vua nöôùc khaùc caàn loaïi traùi caây naøy neân sai söù ñeán gaëp vua AÛnh thaéng xin, vua noùi: "ta ñaõ cuùng röøng caây traùi naøy cho Taêng roài, söù giaû haõy ñeán trong taêng xin". Söù giaû ñeán trong Truùc vieân thì gaëp Luïc chuùng Bí-soâ ñang ñöùng tröôùc coång, söù ñeán ñaûnh leã vaø baïch raèng: "Thaùnh giaû, con laø söù giaû cuûa vua nöôùc --- , nay ñeán xin Taêng cho haùi ít traùi Am moät la mang veà nöôùc", OÂ ba-nan- ñaø noùi: "oâng cöù vaøo trong röøng caây tuøy yù haùi", söù giaû vaøo trong vöôøn nhìn thaáy khoâng coù caây naøo coù traùi lieàn trôû ra noùi laø röøng caây khoâng coù traùi. OÂ ba-nan-ñaø cuøng söù giaû vaøo trong vöôøn roài baûo söù leo leân caây cao tìm haùi, nhö theá cho ñeán baûo leo leân caây phía Ñoâng, Taây, Nam vaø Baéc ñeå tìm haùi. Tìm khoâng thaáy, söù giaû noùi: "hay laø naêm nay röøng caây naøy khoâng ra traùi", OÂ ba-nan-ñaø noùi: "naêm nay cuõng keát traùi nhieàu nhö naêm tröôùc", laïi hoûi: "coù phaûi naêm nay bò gioù möa laøm cho traùi ruïng heát phaûi khoâng?", ñaùp laø khoâng phaûi, laïi hoûi vì sao khoâng thaáy coù traùi naøo, ñaùp: "vì chuùng toâi ñaõ haùi aên heát khi chuùng coøn nhoû traùi". Söù giaû deán choã vua taâu laïi vieäc naøy, vua noùi: "laønh thay, taâm nguyeän cuûa ta laø muoán cho Thaùnh chuùng aên", söù giaû buoàn baõ trôû veà nöôùc. Sau ñoù nöôùc Ma-kieät-ñaø coù ñaïi hoäi, daân chuùng hoûi caùc Bí-soâ vì sao röøng caây Am moät la naêm nay khoâng ra traùi, lieàn ñaùp: "khoâng phaûi naêm nay khoâng ra traùi, maø vì chuùng toâi ñaõ haùi aên heát khi traùi coøn nhoû", hoï nghe roài lieàn cheâ traùch laø khoâng toát, caùc Bí-soâ noùi: "vua cuùng röøng caây traùi naøy cho chuùng taêng, chuùng toâi aên heát thì coù loãi gì", moïi ngöôøi nghe roài ñeàu cheâ traùch laø khoâng bieát tri tuùc. Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "do caùc Bí-soâ aên traùi ñoù neân coù loãi naøy, töø nay khoâng ñöôïc aên traùi aáy, neáu aên thì phaïm toäi Vieät phaùp". Sau ñoù coù tröôûng giaû tín taâm ñem traùi Am moät la tuy nhoû nhöng thôm ngon cuùng cho Taêng, Bí-soâ khoâng thoï neân tröôûng giaû noùi: "khi Phaät chöa ra ñôøi, toâi xem ngoaïi ñaïo laø choã tu phöôùc; nay Phaät ra ñôøi, toâi xem caùc vò laø ñaïi phöôùc ñieàn. Vì sao caùc vò khoâng thoï traùi caây cuûa toâi cuùng, haù khoâng phaûi khieán toâi boû tö löông toát thuù höôùng cho ñôøi sau hay sao?", Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "khi traùi coù haït thì aên khoâng phaïm". Sau ñoù laïi coù tröôûng giaû ñem traùi Am moät la chín cuùng cho Taêng... gioáng nhö treân cho ñeán caâu Phaät noùi: "khi traùi coù haït cho ñeán khi chín ñeàu ñöôïc aên, khoâng phaïm". Duyeân khôûi taïi thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù Bí-soâ bònh ñeán thaày thuoác xin ñieàu trò, thaày thuoác noùi: "neân duøng Toâ cho thaân nhuaän tröôøng",

sau khi duøng bô laïi sinh bònh khaùt, thaày thuoác hoûi coù bôùt khoâng, ñaùp laø bònh khaùt, thaày thuoác baûo caàm laáy Dö cam töû, keá baûo ngaäm vaøo mieäng, keá baûo nhai, Bí-soâ noùi laø Phaät chöa cho, thaày thuoác noùi: "Phaät töø bi seõ

khai cho”, baïch Phaät, Phaät noùi neân nhai. Sau khi nhai lieàn nhaû ra khoâng nuoát neân bònh khoâng laønh, thaày thuoác hoûi vì sao khoâng nuoát, ñaùp laø khoâng ñöôïc aên phi thôøi, lieàn baïch Phaät, Phaät noùi: “töø nay khai cho naêm loaïi traùi duø bònh hay khoâng bònh, thôøi hay phi thôøi ñeàu ñöôïc thoï duøng khoâng phaïm, ñoù laø Dö cam töû (tieáng Phaïm laø Am-ma-laïc-ca, khaùc vôùi traùi Am-moät-la), Ha-leâ-laëc, Tyø-eâ-laëc, Taát-baùt-leâ vaø Hoà tieâu”.

*Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.*